

PRZEBYWAJĄCY (27) *part praes act*

przebywający (26), **przebywając** (1).

e oraz a jasne.

sg m N przebywający (3). ◇ G przebywając(e)go (1). ◇ D przebywającemu (1). ◇ A przebywając(e)go (3), przebywający (1). ◇ f N przebywając(a) (1), przebywając (1) *BielŻyw*. ◇ pl N m pers przebywający (6). *subst* przebywając(e) (2). ◇ G przebywających (4). ◇ D przebywającym (2). ◇ A *subst* przebywając(e) (1). ◇ I m przebywając(e)mi (1).

Sł stp s.v. przebywać, Cn, Linde brak.

1. *Znajdujący się gdzieś, żyjący gdzieś; habitans HistAl, Vulg; incola Miech; inhabitans Vulg [w tym: gdzie (23)] (25) : Fluviatilis – wrzeczce przebiwaiacy wodny. Calep 425b.*

Przen (1) : Czo łą przyaciele, rzekł [Arystoteles], iedna dufza we dwu cielech przebywaiąc. BielŻyw 89.

a. *Będący obywatelem, mieszkańcem jakiegoś terytorium; mający gdzieś swoją siedzibę stałą lub tymczasową; mieszkaniec (23) : TAles mędrzecz Azianfki [...] miał oycza Examia matkę Kleobolinę, ktorzy miefczanie byli znamienici w Athenach przebywaiaci. BielŻyw 1; Polfkie wypifanie dwoiey krainy fwiata: ktorą po łatinie Sarmatia, takież y lud tam przebyw<a>iaci zową Sarmate, iakoby zawfze gokowi [lege: gotowi] á zbroyni. MiechGlab kt, 61; Alexander wziąwfzy dań od Rzymian y od wfzytkich we Włofkiej ziemi przebywaiących/ wiozł fie aż do morza zachodnego HistAl B6; Abowiem kfiążę Bálaam ze wfzytkiemi przebywaiącemi w Thyrze/ po odefzciu Alexandrowym/ wyfzedłzy budowanie ono [dom na morzu] męźnie zburzył. HistAl B8v, D5, D6, E7; Leop Is 57/15; BielKron 244; (nagł) Wykład obyczáyny. (–) [...] Adam pierwy rycerz ieft pan náfz Iezus Kryftus w Egipcie przebywaiący/ wedle one^{go} piłmá/ Z Egitpu wezwał fyná me^{go}. HistRzym 87, 125v; Królestwá fwiátá tego páná wyflawiaycie/ Pánu chwałę powinná/ y wdzięczny pfalm daycie. Pánu z wieków ná niebie przebywaiącemu KochPs 99.*

Wyrażenia: »cieleśnie przebywający« (2): Cielefnie tu przebywaiące^{go} Páná Chriftufá widomie/ iáko przed Wniebowftąpieniem przebywał/ do dnia fądnego tu mieć nie możemy WujJud 260v; WujJudConf 260v.

»przebywający społu« (1): Zgoda obyczaie dobre fpołu potwierdza, á przebywaiących fpołu rozumy naprawia. BielŻyw 128.

Przen: O odwiecznym istnieniu Maryi w zamysłach Boga (1) : była [Maryja] przebyuayącza wfkarbye fercza bofkyego PatKaz II 28v.

a. *O zbawionych (3) : A to prawdziwie ieft fwiętych obcowanie. S kthorego też nie wyrzucamy błogofłáwionych w niebie przebywaiących. RejPosWstaw [143²]v.*

Wyrażenie: »w Bogu przebywający« (2): Swięci w Bogu przebywaiący nas wysłuchywaia y wfpomagaia. WujJud 60 marg Nn4.

β. *W funkcji rzeczownika (3) :*

Wyrażenia peryfrastyczne: »przebywający we krzu« = Jahwe (1): to potym przydaie [Mojżesz] v 16. y z przyiaźni ábo láfki przebywaiącego we krzu/ to błogofłáwienieftwo przyidzie ná głowę Iozefową. CzechRozm 50v.

»przebywający na świecie, na ziemi« = *człowiek; habitans in saeculo HistAl (1:1)*: SłyŹelĩmy iŹes lud twoy zgromádził/ áby z Alexandrem po wtore walczył/ ále [...] bys wŹytki przebywájące ná Źwiecie zgromádził/ iemu Źie nam niey [*lege*: namniej] przeciwić nie możelŹ *HistAl E8*; O Pánuiący Pánie/ ale y my wŹyŹcy pełni ielŹelmy Źprofney zŹoŹci. A by iedno nie dla nas nie były nápełnione gumná Źpráwiedliwych/ dla grzechow przebywájących ná Źiemi [*propter peccata inhabitantium super terram*]. *Leop 4.Esdr 4/39*.

2. Trwający w czymś [w czym] (1) : Cliála [!] krwie nieczyŹtey/ wilkoŹci złych á zbytnich pełne/ wproŹnowaniu/ w obŹarŹwie/ w ŹmilŹwie wŹtawicŹnem przebywaiące/ Źá náŹłonniefze ku zaraŹeniu powietrza *FalZioł V 61*.

3. Obcujący cieleŹnie [z kim] (1) : Czemu mamki z parobki przebywaiące pŹuią dzieci ktore trzymaią. (–) Bowiem tego cŹáfu mleko ich bywa rzadkie gdyŹ czo lepŹza iego cŹęŹć zchodzi macicę *GlabGad H5*.

Synonimy: **1.** *będący, mieszkający, obcujący, pozostający, żyjący*; **2.** *trwający*.

Cf **PRZEBYWAĆ**